

Turvallisuustiedote Saint-Gobain Finland Oy:n Forssan tuotantolaitoksen lähiympäristön asukkaille

Tämä yleistiedote annetaan KEMIKAALITURVALLISUUSLAIN (390/2005) ja VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELYN JA VARASTOINNIN VALVONNASTA ANNETUN ASETUKSEN (685/2015) mukaisesti Saint-Gobain Finland Oy:n Forssan tuotantolaitosten lähiympäristön asukkaille.

Saint-Gobainin toiminnan tarkoitus on auttaa rakentamaan erinomaisia elinympäristöjä ja parantamaan ihmisten elämänlaatua. Yhdistämme mukavuuden ja vastuullisuuden parantaaksemme ihmisten hyvinvointia tänään ja tulevaisuudessa.

Meillä Saint-Gobainilla turvallisuus on tärkeintä - jokainen ihminen palaa huomenna töihin terveenä. Turvallisuus ja terveys, niin kumppaniemme kuin oman henkilöstömme, on toimintamme edellytys. Edellytämme kaikilta kumppaneiltamme perehtymistä ohjeistuksiin turvallisuudesta, pätevyyksistä, suojavälineistä ja eri tehtävien erityisvaatimuksista työskentellessä Saint-Gobainin tuotantolaitoksissa ja niiden alueella. Haluamme viestiä turvallisuusasioista myös lähialueemme asutukselle. Toimintaa ohjataan sertifioidulla laatujärjestelmällä, johon on integroitu laatu-, turvallisuus- ja ympäristöjärjestelmät.

**Saint-Gobain Finland Oy:n Forssan tehtaalla valmistetaan lasivillatuotteita, joita käytetään rakennusten, laitteiden ja kulku-
neuvojen lämmön- ja ääneneristykseen, palosuojaukseen sekä
äänenvaimennukseen. Forssassa on myös puhallusvillatuotteiden
valmistuslinja.**

**Lasivillan pääraaka-aineena käytetään kierrätyslasia, jonka osuus on > 80 % lasivillan raaka-aineista. Muita lasivillan raaka-
aineita ovat hiekka, sooda, maasälpä sekä rasoriitti. Lisäksi käytetään sideaineena fenoliformaldehydi-hartsia. Osassa
tuotantoa hartsi on korvattu sokeripohjaisella Greenbinderilla. Lasivillan vuosituotanto on noin 18000 t.**

Saint-Gobain Finland Oy:n Forssan tehdas sijaitsee Pilvenmäen teollisuusalueella. Saint-Gobain Finland Oy:n alue on kooltaan 9,7 ha ja se rajoittuu Rautatienkatuun ja Ahlströminkatuun. Valtatie 2 kulkee Saint-Gobain Finland Oy:n kohdalla n. 300 metrin päässä. Lähimmälle asuntoalueelle on Saint-Gobain Finland Oy:n tehtaalta noin 100 metriä. Tehtaan välittömässä läheisyydessä ei sijaitse vaikeasti evakuoitavia kohteita kuten sairaaloita, kouluja tai päiväkoteja.

Saint-Gobain Finland Oy:n Forssan tehtaalla harjoitetaan vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia. Forssan tehtaalla on noudatettava Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) ja Valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) annettuja säännöksiä sekä hallinnollisia määräyksiä. VNa 685/2015 8§:ssä säädetty lupahakemus sekä 14§:ssä säädetty turvallisuus selvitys on toimitettu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes). Forssan laitos on siis niinsanottu toimintaperiaateasiakirjalaitos ja sen toimintaa valvoo Tukes.

Saint-Gobain Finland Oy:n Forssan tehtaalla prosessissa käytetään erilaisia palavia kaasuja ja kemikaaleja, joista mainittavimmat ovat:

Nestekaasu (varastoidaan nesteytettynä)

- Erittäin helposti syttyvä kaasua (H220)
- Sisältää paineen alla kaasua; voi räjähtää kuumennettaessa (H280)

Ammoniakkivesi

- Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa (H314)
- Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä (H335)
- Haitallista vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia (H412)

Fenoliformaldehydihartsit

- Ärsyttää ihoa (H315)
- Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion (H317)
- Ärsyttää voimakkaasti silmiä (H319)

Silaani

- Haitallista nieltynä (H302)
- Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa (H314)

Kevyt polttoöljy

- Haitallista hengitettynä (H332)
- Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin (H304)
- Ärsyttää ihoa (H315)
- Epäillään aiheutavan syöpää (H351)
- Saattaa vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa (H373)
- Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia (H411)
- Räjähtävää sellaisenaan tai ilman kanssa (EUH 066)

MAHDOLLISET VAARAT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Saint-Gobainilla tehdään lukuisia riskienarviointeja. Niiden perusteella on todettu, että prosessissa ja kemikaalien siirroissa suuronnettomuuden mahdollisuus on erittäin epätodennäköinen, koska kerralla kuljetettavat ja varastoitavat jätemäärät ovat raskaaseen kemianteollisuuteen verrattuna pieniä.

Tulipalon, kemikaalivuodon tai kaasuvuodon mahdollisuus voi olla kuitenkin olemassa kaikista varotoimenpiteistä huolimatta. Tätä varten yhtiö on laatinut sisäisen pelastussuunnitelman. Tiedot on annettu myös Kanta-Hämeen pelastuslaitokselle ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten.

Riskien arvioinneissa on käsitelty myös seuraavia mahdollisia vaaratilanteita:

Kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvistä vaaroista vakavimpia ovat tilanteet, joissa kemikaalia vuotaa sisätiloihin, viemäriin tai maaperään. Vuoto voi tapahtua kemikaalia tuovan säiliöauton joutuessa onnettomuuteen piha-alueella tai jos kemikaalia pääsee vuotamaan säiliöauton purun yhteydessä. Sadevesiviemäreistä kemikaali saattaa virrata edelleen Loimijokeen aiheuttaen vaaraa vesieliöille. Sisätiloissa kemikaalipitoisuudet hengitysilmassa voivat nousta vaarallisen korkeiksi. Kemikaalien purusta on tehty riskienarvioinnit.

Ulkotiloissa nestekaasun kuljetus ja purkaminen kuljetusyksiköstä varastosäiliöön voivat aiheuttaa nestemäisen kaasun vuodon ja siten räjähdysvaaran.

Lasivillan valmistuksessa käytettävän sulan lasimassan lämpötila on korkeimmillaan 1 400 °C. Sen vuodot aiheuttavat tulipaloja ja vaurioita rakenteille. Lisäksi sulan lasin roiskeet ja vuodon lämpösäteily voivat aiheuttaa palovammoja lähellä oleville.

Tulitöistä ja sähkölaitteiden vikaantumisista johtuvien palojen lisäksi palovaaraa aiheuttavat edellä mainittu sula lasi sekä lasivillan kypsytysuuni, jonka lämpötila on n. 250 °C. Prosessihäiriön seurauksena valmiissa tuotteissa voi olla kuumia lasipaakkuja. Ne saattavat sytyttää pakkausmateriaalin (muovikääreet ja kuormalavat) jopa vielä muutaman päivän kuluttua tuotteen pakkaamisesta.

Tehtaan tuotantolinjalla on säteilylähde. Tulipalo- tai rikkoutumistilanteessa on mahdollisuus säteilylähteen jäämisestä auki ja siten säteilyvaarasta lähiympäristöön.

Hapetinvaraston palo voi aiheuttaa vaarallisten kaasujen pääsyn ympäristöön.

Palokohteesta riippuen palokaasut voivat sisältää vaarallisia kaasuja, kuten kloorivetyä, rikkidioksidia ja typen oksideja. Lisäksi palokaasut sisältävät aina nokea ja pieniä hiukkasia, jotka voivat olla terveydelle haitallisia. Happamat savukaasut ärsyttävät silmiä ja hengitysteitä. Suuret pitoisuudet, joita esiintyy lähellä palokohdetta, voivat aiheuttaa terveydelle välittömän vaaran. Kaasut ovat pääsääntöisesti ilmaa raskaampia, mutta ne sekoittuvat hyvin ilmaan. Tuulen nopeudesta riippuen niiden etenemisnopeus vaihtelee. Toisaalta tuuli sekoittaa kaasupilveä ja laimentaa sitä. Kaasut tunnistaa helposti tummasta noen aiheuttamasta väristä. Mahdolliset typen oksidit voivat antaa savukaasulle punaruskeaa väriä.

Kuviteltujen pahimpien onnettomuustilanteiden varalle on mallinnettu kaasujen leviämistä ympäristöön. Näiden mallien avulla voidaan arvioida tarkemmin vaaratilanne ja vaara-alue.

Koska laitoksella käsitellään liuottimia, prosessiteollisuuden jätevesiä ja öljyjä, on olemassa myös vuotojen mahdollisuus maaperään ja edelleen sadevesiviemäriin. Tehdas ei sijaitse pohjavesialueella.

Saint-Gobain on varautunut mahdollisiin onnettomuustilanteisiin seuraavasti:

Vaarasta ilmoittaminen

Vaarasta ja tarvittavista toimenpiteistä ilmoitetaan tilanteesta riippuen:

- viranomaisten yleisellä vaaramerkillä,
- viranomaisten kaiuttimella antamalla hälytyksellä.

Tilanteen jatkuessa pidempään pelasturviranomainen tiedottaa tarkempia ohjeita.

Ennakkoselvitykset, joihin tämänkaltaisessa laitoksessa pitää varautua

- riskikartoitukset, leviämismallit,
- yhteistyö ja tiedonvaihto konsernin yhtiöiden kanssa,
- yhteistyö ja tiedonvaihto Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen kanssa,
- jatkuva lainsäädännön soveltaminen.

Rakenteet, laitteistot, välineet, järjestelmät

- henkilökunnan korkea ammattitaito ja jatkuva koulutus,
- maaperän ja pohjavesien suojelusuunnitelma,
- sertifioitu laatu- ja ympäristöjärjestelmä,
- kattava työlupamenettely, johon on sisällytetty riskikartoitukset,
- ajantasalla oleva teknologia.

Jatkuva valvonta, ylläpito ja kehittäminen

- prosessilaitteiden ennakoiva kunnossapito ja kunnon jatkuva seuranta
- säännöllisin väliajoin pidettävät henkilöstön palo- ja pelastusharjoitukset
- henkilökunnan säännöllinen koulutus
- yhteiset harjoitukset viranomaisten kanssa muutaman vuoden välein,
- pelastusviranomaisten, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES, edellinen tarkastus tehty 14.6.2018), työsuojeluviranomaisten, ympäristöviranomaisten (ELY) ja vakuutusyhtiöiden suorittamat tarkastukset,
- sisäiset ja ulkoiset laatu-, turvallisuus- ja ympäristöauditoinnit,
- kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) edellyttämän valvontavelvollisuuden huomioiminen kemikaaliriskien vähentämiseksi.

Uuden toiminnan arviointi

Jokaisesta uudesta investoinnista ja prosessimuutoksesta tehdään ympäristöselvitys ja riskikartoitus.

Jos kuitenkin jotain sattuu

- suora yhteys palohälyttimistä hätäkeskukseen,
- oma erillinen organisaatio vaaratilanteita varten ja suunnitelma onnettomuuksien varalta,
- oma sammutusryhmä,
- Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen ulkoinen pelastussuunnitelma otetaan käyttöön,
- valmius ympäristön asukkaiden varoittamiseksi.

Lisätietoa antavat:

- Saint-Gobain Finland Oy:n Forssan tehtaan toiminnasta vastaa tehdaspäällikkö Olli Saarenko, puh. 040 542 9349
- Pelastusviranomainen, palomestari Mika Helin, puh. (03) 621 4825

**Tämä tiedote on nähtävissä tehtaan portilla ja osoitteessa
www.isover.fi**

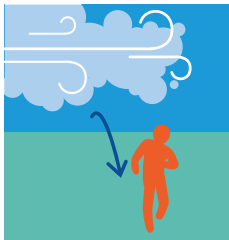
Toimintaohje kaasuvaaaran varalta

Kaasuvaarasta ilmoitetaan yleisellä hätämerkillä

Yleinen vaaranmerkki on nouseva ja laskeva yhtämittainen sireeniääni.

Jos olet ulkona, toimi kaasuhälytyksen sattuessa seuraavasti:

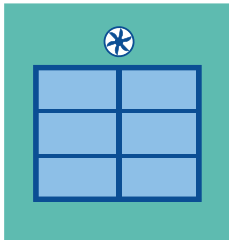

1. Tarkista tuulen suunta. Poistu kaasun alta sivutuuleen.

2. Jos joudut kaasupitoiseen ilmaan, liikkurauhallisesti. Suojaudu hengittämällä kostean vaatteen läpi. Yritä poistua sivutuuleen täpäästä sisätiloihin.

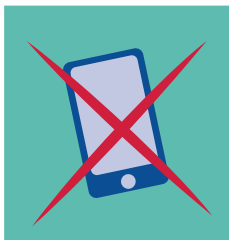
Jos olet sisällä, toimi kaasuhälytyksen sattuessa seuraavasti:

1. Pysäytä ilmastointi ja tuuletus. Sulje ovet, ikkunat ja venttiilit.

2. Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita. Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti.

3. Vältä puhelimen käyttöä.

4. Jos tuntuu kaasun hajua, hengitä kostean vaatteen läpi.